

ŚWIATOWY KODEKS ANTYDOPINGOWY
MIĘDZYNARODOWY
STANDARD
**WYŁĄCZEŃ DLA CELÓW
TERAPEUTYCZNYCH**
2023

Międzynarodowy standard wyłączeń dla celów terapeutycznych

Międzynarodowy standard wyłączeń dla celów terapeutycznych Światowego Kodeksu Antydopingowego jest obowiązującym *standardem międzynarodowym* opracowanym jako część światowego programu antydopingowego. Został on opracowany w porozumieniu z *sygnatariuszami*, władzami publicznymi i innymi zainteresowanymi stronami.

Międzynarodowy standard wyłączeń dla celów terapeutycznych został przyjęty po raz pierwszy w 2004 r. i wszedł w życie 1 stycznia 2005 r. Był on nowelizowany siedmiokrotnie. Pierwsza nowelizacja weszła w życie w styczniu 2009 r., druga w styczniu 2010 r., trzecia w styczniu 2011 r., czwarta w styczniu 2015 r., piąta w styczniu 2016, szósta w styczniu 2019 r., a siódma w styczniu 2021 r. Niniejsza zmieniona wersja została przyjęta przez Komitet Wykonawczy Światowej Agencji Antydopingowej (WADA) dnia 23 września 2022 r. z mocą obowiązującą od dnia 1 stycznia 2021 r.

Wydawca:

Światowa Agencja Antydopingowa
Stock Exchange Tower
800 Place Victoria (Suite 1700)
PO Box 120
Montreal, Quebec
Kanada H4Z 1B7

www.wada-ama.org

tel: +1 514 904 9232

faks: +1 514 904 8650

e-mail: code@wada-ama.org

SPIS TREŚCI

CZĘŚĆ PIERWSZA: WPROWADZENIE, PRZEPISY KODEKSU, PRZEPISY STANDARDÓW MIĘDZYNARODOWYCH ORAZ DEFINICJE	4
1.0 Wprowadzenie i zakres	4
2.0 Przepisy Kodeksu	4
3.0 Definicje i interpretacja	4
CZĘŚĆ DRUGA: STANDARDY I PROCES PRYZNAWANIA WYŁĄCZEŃ DLA CELÓW TERAPEUTYCZNYCH.....	10
4.0 Uzyskanie wyłączenia dla celów terapeutycznych	10
5.0 Obowiązki organizacji antydopingowych w zakresie wyłączeń dla celów terapeutycznych.....	12
6.0 Składanie wniosków o wyłączenie dla celów terapeutycznych.....	15
7.0 Uznawanie wyłączeń dla celów terapeutycznych.....	17
8.0 Ocena decyzji w sprawie wyłączeń dla celów terapeutycznych przez WADA	18
9.0 Poufność informacji	19
ZAŁĄCZNIK 1: SCHEMAT BLOKOWY DOTYCZĄCY ARTYKUŁU 4.4 KODEKSU	21

CZĘŚĆ PIERWSZA: WPROWADZENIE, PRZEPISY KODEKSU, PRZEPISY STANDARDÓW MIĘDZYNARODOWYCH ORAZ DEFINICJE

1.0 Wprowadzenie i zakres

Międzynarodowy standard wyłączeń dla celów terapeutycznych jest obowiązującym standardem międzynarodowym opracowanym w ramach światowego programu antydopingowego.

Celem *Międzynarodowego standardu wyłączeń dla celów terapeutycznych* jest określenie: (a) warunków, które muszą być spełnione, aby można było udzielić *wyłączenia dla celów terapeutycznych* (ang: Therapeutic Use Exemption - TUE) zezwalającego na obecność *substancji zabronionej* w *próbce fizjologicznej zawodnika* lub na *użycie* lub *próbę użycia*, *posiadanie* przez zawodnika i/lub *podanie* lub *próbę podania* zawodnikowi *substancji zabronionej* lub *metody zabronionej* w celach terapeutycznych; (b) obowiązków nałożonych na *organizacje antydopingowe* w zakresie podejmowania decyzji dotyczących TUE i informowania o takich decyzjach; (c) procesu wnioskowania przez zawodnika o TUE; (d) procesu uznania przez organizację antydopingową TUE, które zostało przyznane zawodnikowi przez inną *organizację antydopingową*; (e) procesu oceny decyzji w sprawie TUE przez WADA; oraz (f) przepisów dotyczących ścisłej poufności procesu udzielania TUE.

Stosowane w niniejszym *standardzie międzynarodowym* pojęcia, które zostały zdefiniowane w *Kodeksie* zaznaczono kursywą. Pojęcia, które są zdefiniowane w niniejszym międzynarodowym *standardzie* lub też w innym *standardzie międzynarodowym* zaznaczono przez podkreślenie.

2.0 Przepisy Kodeksu

Poniższe artykuły Kodeksu z 2021 r. bezpośrednio dotyczą *Międzynarodowego standardu wyłączeń dla celów terapeutycznych*; artykuły te można znaleźć w treści *Kodeksu*:

- Artykuł 4.4 Kodeksu *Wyłączenia dla celów terapeutycznych (TUE)*
- Artykuł 13.4 Kodeksu *Odwwołania od decyzji w sprawie TUE*

3.0 Definicje i interpretacja

3.1 Pojęcia zdefiniowane w *Kodeksie* z 2021 r., stosowane w *Międzynarodowym standardzie wyłączeń dla celów terapeutycznych*

ADAMS: Anti-Doping Administration and Management System [Antydopingowy System Administracyjno-Zarządzający] – internetowa baza danych, służąca do wprowadzania, przechowywania, udostępniania i raportowania danych, ułatwiająca zainteresowanym podmiotom i WADA realizację działań antydopingowych zgodnie z przepisami o ochronie danych osobowych.

Podanie: Udostępnienie, dostarczenie, nadzorowanie, ułatwienie lub uczestniczenie w inny sposób w *użyciu* lub *próbie użycia* przez inną osobę *substancji zabronionej* lub *metody zabronionej*. Definicja nie obejmuje czynności personelu medycznego działającego w dobrej wierze, stosującego *substancje zabronione* lub *metody zabronione* do uzasadnionych i zgodnych z prawem celów leczniczych lub do innych wiarygodnie uzasadnionych celów. Definicja ta nie obejmuje działań wiążących się z *substancjami zabronionymi*, które nie są zabronione podczas *badania poza zawodami*, chyba że wszystkie okoliczności świadczą o tym, iż substancje te nie są przeznaczone do uzasadnionych i zgodnych z prawem celów leczniczych lub że ich celem jest poprawienie wyników sportowych.

Niekorzystny wynik analizy: Raport sporządzony przez laboratorium akredytowane przez WADA lub inne laboratorium zatwierdzone przez WADA stwierdzający, zgodnie z *Międzynarodowym standardem dla laboratoriów*, obecność w próbce substancji zabronionej lub jej metabolitów lub markerów, albo potwierdzający użycie metody zabronionej.

Organizacja antydopingowa: WADA lub sygnatariusz, który ma obowiązek przyjęcia przepisów określających zasady wszczynania, prowadzenia lub egzekwowania jakiegokolwiek części procesu kontroli antydopingowej. Sygnatariuszami są na przykład Międzynarodowy Komitet Olimpijski, Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski, inni organizatorzy dużych wydarzeń sportowych, którzy przeprowadzają badania podczas swoich wydarzeń sportowych, federacje międzynarodowe oraz krajowe organizacje antydopingowe.

Zawodnik: Dowolna osoba, która uczestniczy w sporcie na szczeblu międzynarodowym (zgodnie z definicją każdej federacji międzynarodowej) lub szczeblu krajowym (zgodnie z definicją krajowej organizacji antydopingowej). Organizacja antydopingowa może także stosować przepisy antydopingowe wobec zawodników, którzy nie są ani zawodnikami klasy międzynarodowej, ani zawodnikami klasy krajowej, przyjmując, że są oni objęci pojęciem „zawodnik”. Zawodników, którzy nie są zawodnikami klasy międzynarodowej ani zawodnikami klasy krajowej organizacja antydopingowa może: poddawać badaniom ograniczonym lub zrezygnować w ogóle z ich badania; analizować próbki w zakresie mniejszym niż pełna lista substancji zabronionych; wymagać ograniczonej informacji o miejscu pobytu lub nie wymagać jej wcale; nie wymagać uzyskania wyłączenia dla celów terapeutycznych z góry. Jeżeli jednak którykolwiek zawodnik, w stosunku do którego organizacja antydopingowa postanowiła skorzystać ze swoich uprawnień do badań i który uczestniczy w zawodach rangi niższej niż zawody międzynarodowe lub krajowe naruszy przepisy antydopingowe określone w artykułach 2.1, 2.3 lub 2.5, wówczas należy stosować kary określone w Kodeksie. Do celów art. 2.8 i art. 2.9 oraz do celów informacji i edukacji antydopingowej zawodnikiem jest każda osoba, która uczestniczy w sporcie podlegając jakimkolwiek sygnatariuszowi, rządowi lub innej organizacji sportowej, która przyjęła Kodeks.

[Komentarz do definicji pojęcia „zawodnik”: Osoby, które uczestniczą we współzawodnictwie sportowym mogą należeć do jednej z pięciu kategorii: 1) zawodnik klasy międzynarodowej 2) zawodnik klasy krajowej 3) osoba, która nie jest zawodnikiem klasy międzynarodowej ani krajowej, ale wobec której federacja międzynarodowa lub krajowa organizacja antydopingowa zdecydowała się egzekwować swoje uprawnienia 4) zawodnik uprawiający sport rekreacyjnie; oraz 5) osoba, wobec której federacja międzynarodowa lub krajowa organizacja antydopingowa nie zdecydowała się egzekwować swoich uprawnień. Wszyscy zawodnicy klasy międzynarodowej i klasy krajowej podlegają przepisom Kodeksu Antydopingowego. Dokładne definicje sportu na poziomie międzynarodowym i sportu na poziomie krajowym zostaną określone w przepisach antydopingowych federacji międzynarodowych i krajowych organizacji antydopingowych].

Usiłowanie: Świadome zachowanie stanowiące istotny element zaplanowanego działania mającego na celu naruszenie przepisów antydopingowych. Usiłowanie naruszenia przepisów antydopingowych nie stanowi ich naruszenia, jeżeli osoba zrezygnuje z próby naruszenia przepisów antydopingowych zanim zostanie ona wykryta i ujawniona przez osobę trzecią, nieuczestniczącą w próbie naruszenia tych przepisów.

CAS: Court of Arbitration for Sport, Trybunał Arbitrażowy ds. Sportu

Kodeks: Światowy Kodeks Antydopingowy.

Zawody: Pojedynczy wyścig, mecz, rozgrywka lub konkurs sportowy, na przykład mecz koszykówki lub bieg finałowy na 100 m podczas Igrzysk Olimpijskich. W przypadku wyścigów etapowych lub

innych konkursów sportowych, w których nagrody przyznawane są codziennie lub w pewnych odstępach czasu, różnicę między *zawodami* a *wydarzeniem sportowym* określają przepisy odpowiedniej federacji międzynarodowej.

Edukacja: Proces nauki, który ma na celu wpajanie wartości i kształtowanie zachowań wspierających i pomagających zachować ducha sportu, a także zapobieganie celowemu i niezamierzonemu stosowaniu dopingu.

Wydarzenie sportowe: Seria indywidualnych zawodów organizowanych łącznie przez jeden organ decyzyjny (np. Igrzyska Olimpijskie, mistrzostwa świata organizowane przez konkretną federację sportową, Igrzyska Panamerykańskie).

Podczas zawodów: Okres trwający od 23.59 w dniu poprzedzającym zawody, w których zawodnik ma uczestniczyć, aż do zakończenia tych zawodów oraz związanego z tymi zawodami procesu pobierania próbek. WADA może dla konkretnej dyscypliny sportu wyrazić zgodę na inną definicję jeżeli federacja międzynarodowa przedstawi przekonujące uzasadnienie, że w tej dyscyplinie konieczna jest inna definicja. Po udzieleniu zgody przez WADA wszyscy organizatorzy dużych wydarzeń sportowych w tej dyscyplinie będą stosować się do tej alternatywnej definicji.

[Komentarz do definicji pojęcia „podczas zawodów”: Przyjęcie mającej powszechne zastosowanie definicji pojęcia „podczas zawodów” zapewnia większe ujednolicenie jej zrozumienia wśród zawodników wszystkich dyscyplin sportu, eliminuje lub zmniejsza liczbę nieporozumień dotyczących granic czasowych badań podczas zawodów, pozwala uniknąć nieumyślnych niekorzystnych wyników analizy próbek między poszczególnymi zawodami podczas wydarzenia sportowego, a także zapobiec możliwości poprawy wyników sportowych za pomocą substancji zabronionej poza zawodami, która mogłaby być obecna podczas trwania zawodów.].

Międzynarodowe wydarzenie sportowe: Wydarzenie sportowe lub zawody, w stosunku do których Międzynarodowy Komitet Olimpijski, Międzynarodowy Komitet Paraolimpijski, federacja międzynarodowa, organizator dużych wydarzeń sportowych lub inna międzynarodowa organizacja sportowa jest organem decyzyjnym lub na które powołuje działaczy funkcyjnych.

Zawodnik klasy międzynarodowej: Zawodnik, który uczestniczy we współzawodnictwie sportowym na szczeblu międzynarodowym zgodnie z definicją właściwej federacji międzynarodowej i zgodnie z Międzynarodowym standardem badań i śledztw.

[Komentarz do definicji pojęcia „zawodnik klasy międzynarodowej”: Zgodnie z Międzynarodowym standardem badań i śledztw federacja międzynarodowa może swobodnie ustalać kryteria stosowane do umieszczania zawodników w klasie międzynarodowej, np. według rankingu, częstotliwości udziału w konkretnych międzynarodowych wydarzeniach sportowych, według rodzaju licencji itp. Kryteria te muszą być jednak opublikowane w jasnej i krótkiej formie, aby zawodnicy mogli szybko i łatwo ustalić, kiedy staną się zawodnikami klasy międzynarodowej. Jeżeli wśród kryteriów jest na przykład udział w określonych międzynarodowych wydarzeniach sportowych, federacja międzynarodowa musi opublikować listę takich wydarzeń].

Standard międzynarodowy: Standard przyjęty przez WADA i będący uzupełnieniem Kodeksu. Aby stwierdzić zgodność ze *standardem międzynarodowym* (w przeciwieństwie do innego alternatywnego standardu, praktyki lub procedury) wystarczy ustalić, że procedury określone w tym standardzie zostały właściwie przeprowadzone. *Standard międzynarodowy* obejmuje wszelkie dokumenty techniczne wydane na jego podstawie.

Organizator dużych wydarzeń sportowych: Kontynentalne stowarzyszenie *narodowych komitetów olimpijskich* i innych międzynarodowych organizacji zrzeszających wiele dyscyplin sportu, które pełni funkcję organu zarządzającego kontynentalnym, regionalnym lub innym międzynarodowym wydarzeniem sportowym.

Krajowa organizacja antydopingowa: organ ustanowiony w danym kraju, uprawniony i zobowiązany do przyjęcia i wprowadzenia przepisów antydopingowych, kierowania pobieraniem próbek, zarządzania wynikami badań oraz przeprowadzania rozpraw na szczeblu krajowym. Jeżeli taki organ nie został powołany przez właściwe organy rządowe, funkcje krajowej organizacji antydopingowej pełni krajowy *komitet olimpijski* danego kraju lub organ przez ten komitet wyznaczony.

Zawodnik klasy krajowej: Zawodnik, który nie jest zawodnikiem klasy międzynarodowej, uczestniczący we współzawodnictwie sportowym na szczeblu krajowym zgodnie z definicją właściwej *krajowej organizacji antydopingowej* oraz zgodnie z *Międzynarodowym standardem badań i śledztw.*

Poza zawodami: Każdy okres, który nie jest okresem zawodów.

Posiadanie: Faktyczne, fizyczne *posiadanie* lub domniemane *posiadanie* (które stwierdza się tylko jeżeli osoba sprawuje lub zamierza sprawować wyłączną kontrolę nad *substancją/metodą zabronioną* lub pomieszczeniami, w których występuje substancja/metoda zabroniona); z zastrzeżeniem, że jeżeli osoba nie ma wyłącznej kontroli nad *substancją/metodą zabronioną* lub pomieszczeniami, w których występuje zabroniona substancja/metoda, domniemane posiadanie można stwierdzić jedynie wówczas, gdy osoba ta wiedziała o obecności zabronionej substancji/metody i zamierzała sprawować nad nią kontrolę. *Posiadanie* samo w sobie nie stanowi jednak naruszenia przepisów antydopingowych jeżeli przed otrzymaniem przez daną osobę jakiegokolwiek powiadomienia o naruszeniu przez nią przepisów antydopingowych osoba ta podjęła konkretne działania wskazujące, że nigdy nie zamierzała wejść w *posiadanie* oraz wyrzekła się posiadania, wyraźnie oświadczając to *organizacji antydopingowej*. Niezależnie od czegokolwiek, co w niniejszej definicji może być z tym sprzeczne, zakup (w tym drogą elektroniczną lub w inny sposób) *substancji zabronionej* lub *metody zabronionej* stanowi posiadanie przez osobę, która dokonuje zakupu.

[Komentarz do definicji pojęcia „posiadanie”: Zgodnie z powyższą definicją sterydy anaboliczne znalezione w samochodzie zawodnika będą stanowiły naruszenie, chyba że zawodnik udowodni, że ktoś inny używał tego samochodu; w takim wypadku organizacja antydopingowa musi udowodnić, że chociaż zawodnik nie miał wyłącznej kontroli nad samochodem, to wiedział o sterydach i zamierzał przejąć kontrolę nad nimi. Podobnie w przypadku sterydów anabolicznych znalezionych w domowej apteczce, do której dostęp mają zawodnik oraz małżonka, organizacja antydopingowa musi dowiedzieć, że zawodnik wiedział, iż w apteczce znajdowały się sterydy oraz że zamierzał przejąć kontrolę nad nimi. Sam zakup substancji zabronionej stanowi posiadanie, nawet w sytuacji, gdy produkt nie dotrze do odbiorcy, zostanie odebrany przez kogoś innego lub zostanie wysłany na adres strony trzeciej].

Lista substancji i metod zabronionych: Lista zawierająca substancje zabronione i metody zabronione.

Metoda zabroniona: Każda metoda opisana jako zabroniona na *Liście substancji i metod zabronionych*.

Substancja zabroniona: Każda substancja, lub klasa substancji opisana jako zabroniona na *Liście substancji i metod zabronionych*.

Zawodnik uprawiający sport rekreacyjnie: osoba fizyczna określana tak przez krajową organizację antydopingową. Pojęcie to nie odnosi się jednak do osoby, która w okresie pięciu lat poprzedzających popełnione naruszenie przepisów antydopingowych była zawodnikiem klasy międzynarodowej (według definicji federacji międzynarodowej, zgodnej z Międzynarodowym standardem badań i śledztw); zawodnikiem klasy krajowej (według definicji krajowej organizacji antydopingowej, zgodnej z Międzynarodowym standardem badań i śledztw), reprezentowała jakiegokolwiek kraj na zawodach międzynarodowych w kategorii otwartej lub została wpisana do jakiegokolwiek zarejestrowanej grupy zawodników lub innej grupy, od członków której wymagane jest podawanie informacji o miejscu pobytu i która prowadzona jest przez jakąkolwiek federację międzynarodową lub krajową organizację antydopingową.

[Komentarz do definicji pojęcia „zawodnik uprawiający sport rekreacyjnie”: Termin „kategoria otwarta” ma na celu wykluczenie zawodów ograniczonych do kategorii juniorów lub konkretnych grup wiekowych].

Zarządzanie wynikami: proces obejmujący przedział czasowy między powiadomieniem zawodnika zgodnie z art. 5 Międzynarodowego standardu zarządzania wynikami lub w niektórych przypadkach (np. wynik nietypowy, paszport biologiczny zawodnika, niepodanie miejsca pobytu), już od kroków poprzedzających powiadomienie, jasno określonych w art. 5 Międzynarodowego standardu zarządzania wynikami, poprzez postawienie zarzutu aż do ostatecznego rozstrzygnięcia sprawy, w tym do zakończenia rozprawy pierwszej instancji lub rozprawy w postępowaniu odwoławczym (jeżeli odwołanie zostało wniesione).

Próbka: Każdy materiał biologiczny pobrany na potrzeby kontroli antydopingowej.

[Komentarz do definicji pojęcia „próbka”: Czasami twierdzi się, że pobranie próbki krwi jest sprzeczne z zasadami pewnych grup religijnych lub kulturowych. Ustalono, że nie ma podstaw do takich twierdzeń].

Badania: Części procesu kontroli antydopingowej obejmujące planowanie rozkładu badań, pobieranie próbek, postępowanie z próbkami oraz przewożenie próbek do laboratorium.

Wyłączenie dla celów terapeutycznych (ang: Therapeutic Use Exemption – TUE): umożliwia ono wymagającemu leczenia zawodnikowi stosowanie substancji zabronionej lub metody zabronionej, ale wyłącznie w sytuacji, gdy spełnione są warunki określone w art. 4.4 oraz Międzynarodowym standardzie wyłączeń dla celów terapeutycznych.

Użycie: Wykorzystywanie, stosowanie, przyjmowanie, wstrzykiwanie lub spożywanie w jakiegokolwiek sposób jakiegokolwiek substancji zabronionej lub stosowanie metody zabronionej.

WADA: Światowa Agencja Antydopingowa.

3.2 Pojęcia zdefiniowane w Międzynarodowym standardzie ochrony prywatności i danych osobowych:

Dane osobowe: Dane, w tym między innymi wrażliwe dane osobowe dotyczące zidentyfikowanego lub możliwego do zidentyfikowania uczestnika lub innej osoby, której dane są przetwarzane wyłącznie w kontekście działań antydopingowych prowadzonych przez organizację antydopingową.

[Komentarz do definicji pojęcia „dane osobowe”: Przyjmuje się, że dane osobowe obejmują między innymi imię, nazwisko, datę urodzenia, dane kontaktowe zawodnika, jego przynależność do związków sportowych, dane na temat miejsca pobytu, przyznane zawodnikowi wyłączenia dla celów terapeutycznych (jeżeli przyznano), wyniki badań antydopingowych oraz informacje dotyczące zarządzania wynikami (w tym postępowań dyscyplinarnych, odwoławczych i kar). Do danych osobowych zalicza się także dane osobowe i dane kontaktowe innych osób, takich jak osoby wykonujące zawody medyczne i inne osoby pracujące z zawodnikiem, leczące zawodnika lub udzielające zawodnikowi pomocy w kontekście działań antydopingowych. Informacje takie stanowią dane osobowe i podlegają uregulowaniom niniejszego standardu międzynarodowego przez cały okres ich przetwarzania bez względu na to, czy dana osoba uczestniczy w sporcie zorganizowanym, czy też nie].

Przetwarzanie (i wyrazy pokrewne **przetwarzać**, **przetwarzane**): gromadzenie, uzyskiwanie dostępu, zachowywanie, przechowywanie, ujawnianie, przekazywanie, zmienianie, usuwanie lub innego rodzaju wykorzystywanie danych osobowych.

3.3 Pojęcia zdefiniowane w *Międzynarodowym standardzie wyłączeń dla celów terapeutycznych*:

Terapeutyczny: Odnoszący się do leczenia stanu chorobowego przy pomocy środków lub metod leczniczych, lub też zapewniający albo wspomagający leczenie.

Komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych: organ powołany przez organizację antydopingową w celu rozpatrywania wniosków o TUE.

Komitet WADA ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych: organ powołany przez WADA do oceny decyzji w sprawie TUE, wydanych przez inne organizacje antydopingowe.

3.4 Interpretacja:

3.4.1 Oficjalny tekst *Międzynarodowego standardu wyłączeń dla celów terapeutycznych* jest opublikowany w języku angielskim i francuskim. W przypadku sprzeczności między wersją angielską a wersją francuską moc obowiązującą ma wersja angielska.

3.4.2 Podobnie jak Kodeks, *Międzynarodowy standard wyłączeń dla celów terapeutycznych* został opracowany z uwzględnieniem zasad proporcjonalności, praw człowieka i innych mających zastosowanie zasad prawnych, w świetle których standard ten musi być interpretowany.

3.4.3 Komentarze do poszczególnych postanowień *Międzynarodowego standardu wyłączeń dla celów terapeutycznych* powinny służyć jako wskazówki przy jego interpretacji.

3.4.4 Jeżeli nie określono inaczej, odniesienia do rozdziałów lub artykułów są odniesieniami do rozdziałów lub artykułów *Międzynarodowego standardu wyłączeń dla celów terapeutycznych*.

3.4.5 Pojęcie „dni” używane w *Międzynarodowym standardzie wyłączeń dla celów terapeutycznych* oznacza dni kalendarzowe, chyba że określono inaczej.

3.4.6 Załączniki do *Międzynarodowego standardu wyłączeń dla celów terapeutycznych* mają taki sam status i moc obowiązującą, jak pozostała część tego standardu.

CZĘŚĆ DRUGA: STANDARDY I PROCES PRYZNAWANIA WYŁĄCZEŃ DLA CELÓW TERAPEUTYCZNYCH

4.0 Uzyskanie wyłączenia dla celów terapeutycznych

Zawodnik, który musi stosować substancję zabronioną lub metodę zabronioną ze względów terapeutycznych musi złożyć wniosek o wyłączenie dla celów terapeutycznych i uzyskać je przed użyciem lub wejściem w posiadanie danej substancji lub metody, chyba że zawodnik jest uprawniony do ubiegania się o wyłączenie dla celów terapeutycznych z mocą wsteczną na mocy art. 4.1. W obu przypadkach muszą być spełnione warunki określone w art. 4.2.

[Komentarz do art. 4.0: Możliwe są sytuacje, w których zawodnik był chory i używał lub był w posiadaniu substancji zabronionej lub metody zabronionej jeszcze zanim został objęty przepisami antydopingowymi. W takim przypadku na wcześniejsze używanie/posiadanie takiej substancji lub metody nie jest wymagane wyłączenie dla celów terapeutycznych - wystarczające jest uzyskanie TUE na okres przyszły.]

4.1 Wyłączenie dla celów terapeutycznych z mocą wsteczną oznacza możliwość ubiegania się przez zawodnika o TUE dotyczące danej substancji zabronionej lub metody zabronionej już po jej użyciu lub wejściu w jej posiadanie.

Zawodnik może złożyć wniosek o wyłączenie z mocą wsteczną (choć musi nadal spełniać warunki określone w art. 4.2), jeżeli ma zastosowanie jeden z poniższych wyjątków:

- a) konieczna była natychmiastowa interwencja lub pilne leczenie ostrego stanu chorobowego;
- b) z powodu braku czasu, możliwości lub innych wyjątkowych okoliczności niemożliwe było złożenie przez zawodnika wniosku o TUE (lub rozpatrzenie wniosku przez Komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych) przed pobraniem próbki;
- c) ze względu na priorytetowe traktowanie niektórych dyscyplin sportu na szczeblu krajowym krajowa organizacja antydopingowa zawodnika nie zezwoliła mu ani nie wymagała od niego ubiegania się o TUE na okres przyszły (zob.: komentarz do art. 5.1);
- d) jeżeli organizacja antydopingowa zdecyduje się na pobranie próbki od zawodnika, który nie jest zawodnikiem klasy międzynarodowej ani klasy krajowej, a zawodnik ten stosuje zabronioną substancję lub metodę ze względów terapeutycznych organizacja antydopingowa musi zezwolić zawodnikowi na ubieganie się o TUE z mocą wsteczną; lub
- e) zawodnik używał poza zawodami, ze względów terapeutycznych, substancji zabronionej, która jest zabroniona tylko podczas zawodów.

[Komentarz do art. 4.1: Spełnienie któregoś z wyjątków dotyczących wyłączeń z mocą wsteczną nie oznacza, że TUE musi zostać przyznane. Oznacza jedynie, że wniosek zawodnika może zostać rozpatrzony zgodnie z art. 4.2 w celu stwierdzenia, czy spełnia określone warunki dotyczące TUE.]

[Komentarz do art. 4.1. (c), (d) i (e): Takim zawodnikom zdecydowanie zaleca się posiadanie przygotowanej dokumentacji medycznej w celu wykazania, że spełniają oni warunki TUE określone w art. 4.2, na wypadek gdyby po pobraniu próbek okazało się konieczne wystąpienie o TUE z mocą wsteczną.]

[Komentarz do art. 4.1(e): Ma to na celu rozwiązanie sytuacji, w których ze względów terapeutycznych zawodnik poza zawodami używa substancji, która jest zabroniona tylko podczas

zawodów, ale istnieje ryzyko, że substancja ta pozostanie w jego organizmie podczas zawodów. W takich sytuacjach organizacja antydopingowa musi zezwolić zawodnikowi na ubieganie się o TUE z mocą wsteczną (jeżeli zawodnik nie złożył wniosku z wyprzedzeniem). Ma to również na celu uniknięcie sytuacji, w której organizacje antydopingowe musiałyby z wyprzedzeniem oceniać wnioski o przyznanie TUE, które mogą nie być konieczne].

4.2 Zawodnik może uzyskać TUE (wyłącznie) pod warunkiem, że potrafi wykazać na zasadzie prawdopodobieństwa, iż spełniony jest każdy z poniższych warunków:

- a) Dana *substancja zabroniona* lub *metoda zabroniona* jest potrzebna do leczenia zdiagnozowanego stanu chorobowego potwierdzonego odpowiednimi dowodami klinicznymi.

[Komentarz do art. 4.2 (a): Użycie substancji zabronionej lub metody zabronionej może też stanowić element niezbędnego badania diagnostycznego, a nie samego leczenia.]

- b) W świetle zasady prawdopodobieństwa użycie *substancji zabronionej* lub *metody zabronionej* w celach terapeutycznych nie przyczyni się do poprawy wyników sportowych w stopniu wyższym niż poprawa, jakiej można by oczekiwać u zawodnika po powrocie do normalnego stanu zdrowia po zakończeniu leczenia.

[Komentarz do art. 4.2(b): Normalny stan zdrowia zawodnika musi być ustalony indywidualnie. Normalnym stanem zdrowia danego zawodnika jest jego stan przy braku stanu chorobowego, w związku z którym ubiega się on o przyznanie TUE.]

- c) *Substancja zabroniona* lub *metoda zabroniona* jest wskazaną metodą leczenia danego stanu chorobowego i nie istnieje żadna inna rozsądna, dozwolona metoda terapeutyczna.
[Komentarz do art. 4.2(c): Lekarz musi wyjaśnić, dlaczego wybrane leczenie było najbardziej odpowiednie, np. w oparciu o doświadczenie, charakter skutków ubocznych lub inne uzasadnienia medyczne, w tym w stosownych przypadkach specyfikę geograficzną prowadzenia postępowania leczniczego oraz możliwości dostępu do leków. Ponadto nie zawsze konieczne jest wypróbowanie rozwiązań alternatywnych przed zastosowaniem substancji lub metody zabronionej.]

- d) Konieczność użycia *substancji* lub *metody zabronionej* nie może wynikać w całości ani w części z faktu wcześniejszego stosowania (bez TUE) substancji lub metody, która była zabroniona w czasie jej używania.

[Komentarz do art. 4.2: Przy stosowaniu powyższych kryteriów do konkretnych chorób materiałem pomocniczym powinien być dokument WADA zatytułowany „Wytyczne dla lekarzy w sprawie wyłączeń dla celów terapeutycznych”, zamieszczony na stronie internetowej WADA.

TUE przyznawane jest wyłącznie na podstawie spełnienia warunków określonych w art. 4.2. Nie ocenia się tego, czy dana substancja lub metoda zabroniona jest najbardziej odpowiednia lub bezpieczna z klinicznego punktu widzenia, ani czy jej użycie we wszystkich systemach jurysdykcji jest zgodne z prawem.

W przypadku, gdy komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych federacji międzynarodowej lub organizatora dużych wydarzeń sportowych podejmuje decyzję o uznaniu lub odmowie uznania TUE przyznanego przez inną organizację antydopingową (zob. art. 7) oraz gdy WADA dokonuje oceny decyzji o przyznaniu (lub odmowie przyznania) TUE (zob. art. 8), kwestia będzie rozpatrywana w taki sam sposób, jak podczas rozpatrywania przez komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych wniosku o przyznanie TUE na mocy art. 6, tj. poprzez ocenę, czy zawodnik wykazał na zasadzie prawdopodobieństwa, że każdy z warunków określonych w art. 4.2 jest spełniony].

4.3 W wyjątkowych okolicznościach, bez względu na pozostałe postanowienia niniejszego Międzynarodowego standardu wyłączeń dla celów terapeutycznych zawodnik może ubiegać się o zgodę na użycie substancji zabronionej lub metody zabronionej w celach terapeutycznych i uzyskać taką zgodę z mocą wsteczną, jeżeli w świetle celu Kodeksu nieudzielenie TUE z mocą wsteczną byłoby rażąco niesprawiedliwe. W przypadku zawodników klasy międzynarodowej i zawodników klasy krajowej organizacja antydopingowa może pozytywnie rozpatrzyć wniosek zawodnika o udzielenie TUE z mocą wsteczną na mocy niniejszego artykułu jedynie za uprzednią zgodą WADA (a WADA według własnego uznania może zgodzić się z decyzją organizacji antydopingowej lub ją odrzucić).

W przypadku zawodników, którzy nie są zawodnikami klasy międzynarodowej ani zawodnikami klasy krajowej odpowiednia organizacja antydopingowa może pozytywnie rozpatrzyć wniosek zawodnika o udzielenie TUE z mocą wsteczną na mocy niniejszego artykułu bez uprzednich konsultacji z WADA. WADA może jednak w każdej chwili ocenić decyzję organizacji antydopingowej o przyznaniu TUE z mocą wsteczną na mocy niniejszego artykułu oraz może według własnego uznania zgodzić się z tą decyzją lub ją unieważnić.

Żadna decyzja podjęta przez WADA i/lub organizację antydopingową na mocy niniejszego artykułu nie może zostać zaskarżona ani w ramach obrony w postępowaniu o naruszenie przepisów antydopingowych, ani w drodze odwołania, ani też w inny sposób.

Wszystkie decyzje podjęte przez organizację antydopingową na mocy niniejszego art. 4.3, zarówno przyznające TUE, jak i odmawiające przyznania TUE muszą być zgłoszone poprzez system ADAMS zgodnie z art. 5.5.

[Komentarz do art. 4.3: Aby uniknąć wątpliwości: TUE z mocą wsteczną może być udzielone na mocy art. 4.3 nawet wówczas, gdy nie są spełnione warunki określone w art. 4.2 (choć spełnienie tych warunków będzie istotnym czynnikiem). Inne istotne czynniki mogą obejmować: powody, dla których zawodnik nie złożył wniosku z wyprzedzeniem; doświadczenie zawodnika; fakt, że zawodnik zgłosił używanie substancji lub metody zabronionej w protokole kontroli antydopingowej; oraz niedawne wygaśnięcie TUE zawodnika. Podejmując decyzję WADA może według własnego uznania konsultować się z członkiem (członkami) komitetu WADA ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych.]

5.0 Obowiązki organizacji antydopingowych w zakresie wyłączeń dla celów terapeutycznych

5.1 Artykuł 4.4 Kodeksu określa (a) które organizacje antydopingowe są uprawnione do podejmowania decyzji w sprawie TUE; (b) w jaki sposób decyzje w sprawie TUE powinny być uznawane i przestrzegane przez inne organizacje antydopingowe; oraz (c) w jakich przypadkach można poddać ocenie decyzję w sprawie TUE/ odwołać się od decyzji w sprawie TUE.

[Komentarz do art. 5.1: Zob. Załącznik 1 – wykres blokowy podsumowujący kluczowe postanowienia art. 4.4 Kodeksu.]

W przypadku, gdy zgodnie z wymogami i założeniami polityki krajowej krajowa organizacja antydopingowa priorytetowo traktuje pewne dyscypliny sportu podczas tworzenia planów rozkładu badań (co przewidziano w art. 4.4.1 Międzynarodowego standardu badań i śledztw), organizacja ta może odmówić rozpatrywania z góry wniosków o TUE składanych przez zawodników reprezentujących niektóre lub wszystkie dyscypliny, które nie są dyscyplinami priorytetowymi, ale musi zezwolić każdemu takiemu zawodnikowi, jeżeli została od niego pobrana próbka, na złożenie wniosku o TUE z mocą wsteczną. Krajowa organizacja antydopingowa powinna podać taką politykę krajową do wiadomości publicznej na swojej stronie internetowej, mając na celu dobro zawodników, których ona dotyczy.

Artykuł 4.4.2 Kodeksu określa uprawnienia krajowej organizacji antydopingowej do podejmowania decyzji w sprawie TUE dotyczących zawodników niebędących zawodnikami klasy międzynarodowej. W razie wątpliwości, która krajowa organizacja antydopingowa powinna rozpatrzyć wniosek o TUE zawodnika, który nie jest zawodnikiem klasy międzynarodowej, ostateczną decyzję podejmuje WADA. Decyzja WADA jest ostateczna i nie podlega odwołaniu].

5.2 Aby uniknąć wątpliwości: w przypadku gdy krajowa organizacja antydopingowa przyznaje zawodnikowi TUE jest ono ważne na poziomie krajowym na całym świecie i nie musi zostać formalnie uznane przez inne krajowe organizacje antydopingowe zgodnie z art. 7.0 (jeżeli na przykład zawodnik uzyskał TUE od swojej krajowej organizacji antydopingowej, a następnie trenuje lub bierze udział w zawodach w kraju objętym działaniem innej krajowej organizacji antydopingowej, TUE zachowuje ważność w przypadku badań prowadzonych przez tę drugą krajową organizację antydopingową).

5.3 Każda krajowa organizacja antydopingowa, federacja międzynarodowa i organizator dużych wydarzeń sportowych musi powołać komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych, którego zadaniem będzie sprawdzanie, czy wnioski o udzielenie lub uznanie TUE spełniają warunki określone w art. 4.2.

[Komentarz do art. 5.3: Aby uniknąć wątpliwości: spełnienie warunków określonych w art. 4.1 i 4.3 może zostać stwierdzone przez właściwą organizację antydopingową w porozumieniu z członkiem/członkami komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych.]

Organizator dużych wydarzeń sportowych może uznawać wcześniej przyznane TUE automatycznie. Musi jednak istnieć mechanizm umożliwiający zawodnikom uczestniczącym w danym wydarzeniu sportowym uzyskanie w razie potrzeby nowego TUE. Każdy organizator dużych wydarzeń sportowych podejmie decyzję o tym, czy powoła w tym celu własny komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych czy też powierzy to zadanie stronie trzeciej na mocy umowy. W każdym przypadku celem jest zapewnienie zawodnikom uczestniczącym w wydarzeniu sportowym uzyskania TUE w sposób szybki i skuteczny przed rozpoczęciem zawodów].

a) W skład komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych powinno wchodzić co najmniej trzech (3) lekarzy mających doświadczenie w zakresie opieki nad zawodnikami i ich leczenia oraz rzetelną wiedzę w dziedzinie medycyny klinicznej, sportowej i wysiłku fizycznego. W przypadku, gdy niezbędna jest wiedza specjalistyczna z określonej dziedziny (np. w przypadku zawodników z upośledzeniami, w sytuacji gdy dana substancja lub metoda ma związek z upośledzeniem zawodnika), co najmniej jeden (1) członek komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych powinien dysponować taką wiedzą. Jeden (1) z lekarzy - członków komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych powinien pełnić funkcję przewodniczącego komitetu.

b) Aby zapewnić bezstronność decyzji wszyscy członkowie komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych muszą podpisać oświadczenie, że nie pozostają w jakimkolwiek konflikcie interesów oraz oświadczenie o zachowaniu poufności. (Wzór oświadczenia można pobrać ze strony internetowej WADA).

5.4 Każda krajowa organizacja antydopingowa, federacja międzynarodowa i organizator dużych wydarzeń sportowych musi opracować jasną procedurę występowania o TUE do komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych, zgodnie z wymogami niniejszego standardu międzynarodowego. Musi także podać szczegółowe informacje na temat tego procesu do wiadomości publicznej, przynajmniej poprzez ich opublikowanie w widocznym miejscu na swojej stronie internetowej.

5.5 Każda krajowa organizacja antydopingowa, federacja międzynarodowa i organizator dużych wydarzeń sportowych musi niezwłocznie zgłosić w systemie ADAMS (w języku angielskim lub francuskim) każdą decyzję swojego komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych, przyznającą lub odmawiającą przyznania TUE oraz każdą decyzję uznającą lub odmawiającą uznania decyzji w sprawie TUE podjętej przez inną organizację antydopingową. Każda decyzja musi zostać zgłoszona w ciągu dwudziestu jeden (21) dni od jej otrzymania. Decyzja o odmowie przyznania TUE musi zawierać uzasadnienie. W przypadku przyznania TUE należy podać (w języku angielskim lub francuskim) następujące informacje:

- a) czy zawodnik miał prawo ubiegać się o TUE z mocą wsteczną na mocy art. 4.1 i z jakich przyczyn, lub też czy zawodnik miał prawo ubiegać się o TUE i otrzymał je z mocą wsteczną na mocy art. 4.3 i z jakich przyczyn;
- b) zatwierdzona substancja lub metoda, jej dawka (dawki), częstotliwość i droga *podawania*, okres ważności *TUE* (oraz czas przepisane go leczenia, jeśli różni się od okresu ważności *TUE*), a także wszelkie warunki określone w związku z *TUE*; oraz
- c) formularz wniosku o *TUE* (jeżeli nie jest on składany drogą elektroniczną w systemie ADAMS) oraz istotne informacje kliniczne stwierdzające, że związane z *TUE* warunki określone w art. 4.2 zostały spełnione (informacje te będą dostępne wyłącznie dla *WADA*, krajowej organizacji antydopingowej zawodnika i jego federacji międzynarodowej oraz organizatora dużych wydarzeń sportowych organizującego wydarzenie sportowe, w którym zawodnik chce wziąć udział).

[Komentarz do art. 5.5: Formularz wniosku o przyznanie TUE może być tłumaczony przez organizacje antydopingowe na inne języki, ale w formularzu musi pozostać oryginalny tekst w języku angielskim lub francuskim, a treść wniosku również musi zostać przetłumaczona na język angielski lub francuski.]

Należy dostarczyć pełną dokumentację medyczną, w tym wyniki i wartości uzyskane w badaniach diagnostycznych i laboratoryjnych, które nie muszą być tłumaczone na język angielski ani francuski. Należy jednak wprowadzić do systemu ADAMS przetłumaczone streszczenie wszystkich kluczowych informacji (w tym kluczowych badań diagnostycznych) wraz z informacjami wystarczającymi do jednoznacznego określenia diagnozy. Zdecydowanie zaleca się, aby streszczenie zostało przygotowane przez lekarza lub inną osobę mającą odpowiednią wiedzę medyczną, aby móc właściwie zrozumieć i podsumować informacje medyczne. Bardziej szczegółowe/pełne tłumaczenia mogą być wymagane na wniosek odpowiedniej organizacji antydopingowej lub WADA].

- 5.6 Krajowa organizacja antydopingowa przyznając *TUE* zawodnikowi musi go ostrzec na piśmie (a) że przyznane *TUE* jest ważne wyłącznie na szczeblu krajowym oraz (b) że w sytuacji, gdy zawodnik rozpocznie uczestnictwo w sporcie na szczeblu międzynarodowym lub będzie uczestniczył w międzynarodowym wydarzeniu sportowym, przyznane *TUE* nie będzie ważne, chyba że zostanie uznane przez właściwą federację międzynarodową lub organizatora dużych wydarzeń sportowych zgodnie z art. 7.0. Następnie krajowa organizacja antydopingowa powinna pomóc zawodnikowi w ustaleniu, czy musi on złożyć do federacji międzynarodowej lub organizatora dużego wydarzenia sportowego wniosek o uznanie *TUE* oraz powinna przeprowadzić zawodnika przez proces uznawania posiadanego *TUE*, udzielając mu wsparcia.
- 5.7 Każda federacja międzynarodowa i każdy organizator dużych wydarzeń sportowych musi publikować regularnie aktualizowaną listę (co najmniej poprzez zamieszczenie jej w wyraźnym miejscu na swojej stronie internetowej oraz przesłanie do *WADA*), wyraźnie określającą: (1) którzy zawodnicy podlegający jej kompetencjom i w jakim terminie muszą składać do niej wnioski o *TUE*; (2) które decyzje w sprawie *TUE* wydane przez inne organizacje antydopingowe będą automatycznie uznawane bez składania ponownego wniosku, zgodnie z art. 7.1(a); oraz (3) które decyzje w sprawie *TUE* wydane przez inne organizacje antydopingowe muszą być zgłaszane w celu ich uznania, zgodnie z art. 7.1(b).
- 5.8 Jeżeli krajowa organizacja antydopingowa przyzna *TUE* zawodnikowi, który następnie zostanie zawodnikiem klasy międzynarodowej lub weźmie udział w międzynarodowym wydarzeniu sportowym *TUE* takie nie będzie ważne chyba, że zostanie uznane przez odpowiednią federację międzynarodową zgodnie z art. 7.0 – wówczas stanie się ważne z chwilą jego uznania. Jeżeli federacja międzynarodowa przyzna *TUE* zawodnikowi, który następnie weźmie udział w międzynarodowym wydarzeniu sportowym organizowanym przez organizatora dużych wydarzeń sportowych *TUE* takie nie będzie ważne chyba, że zostanie uznane przez odpowiedniego

organizatora dużych wydarzeń sportowych zgodnie z art. 7.0 - wówczas stanie się ważne z chwilą jego uznania. Jeżeli federacja międzynarodowa lub organizator dużych wydarzeń sportowych (w zależności od sytuacji) odmówi uznania takiego TUE, wówczas (z zastrzeżeniem praw zawodnika do żądania weryfikacji decyzji i do odwołania) TUE nie może być dla federacji międzynarodowej lub organizatora dużych wydarzeń sportowych czynnikiem usprawiedliwiającym obecność, użycie, posiadanie lub podanie substancji zabronionej lub metody zabronionej określonej w TUE.

6.0 Składanie wniosków o wyłączenie dla celów terapeutycznych

6.1 Zawodnik, któremu potrzebne jest TUE powinien wystąpić o nie jak najszybciej. W przypadku substancji zabronionych wyłącznie podczas zawodów zawodnik powinien złożyć wniosek o TUE co najmniej trzydzieści (30) dni przed następnymi zawodami, chyba że sprawa dotyczy sytuacji nagłej lub wyjątkowej.

6.2 Zawodnik składa wniosek (odpowiednio) do swojej krajowej organizacji antydopingowej, federacji międzynarodowej i/lub organizatora dużych wydarzeń sportowych w wersji elektronicznej lub na udostępnionym formularzu wniosku o TUE. Organizacje antydopingowe udostępniają formularz wniosku dla zawodników na swoich stronach internetowych. Formularz musi być zgodny z wzorem „Formularza wniosku o TUE” zamieszczonym na stronie internetowej WADA. Wzór może zostać zmieniony przez organizacje antydopingowe w celu uwzględnienia dodatkowych informacji, ale nie wolno usuwać z niego żadnych części ani pozycji.

Komentarz do art. 6.2: W pewnych sytuacjach zawodnik może nie wiedzieć, do której krajowej organizacji antydopingowej złożyć wniosek o TUE. W takich okolicznościach zawodnik powinien skonsultować się z krajową organizacją antydopingową kraju, w którym działa organizacja sportowa, z ramienia której uczestniczy on w zawodach (lub której jest członkiem lub której licencję posiada), aby ustalić, czy zgodnie z przepisami tej organizacji podlega on jej kompetencjom w odniesieniu do TUE.

Jeżeli taka krajowa organizacja antydopingowa odmówi rozpatrzenia wniosku o TUE ponieważ zawodnik nie podlega jej kompetencjom w tym zakresie, powinien on zapoznać się z przepisami antydopingowymi krajowej organizacji antydopingowej kraju, w którym zamieszkuje (jeżeli jest to inny kraj).

Jeżeli zawodnik nie podlega kompetencjom także tej krajowej organizacji antydopingowej w zakresie TUE, powinien on zapoznać się z przepisami antydopingowymi krajowej organizacji antydopingowej kraju, którego jest obywatelem (jeżeli jest to kraj inny niż ten, w którym uczestniczy w zawodach lub w którym zamieszkuje).

Zawodnicy mogą kontaktować się z którąkolwiek z wyżej wymienionych krajowych organizacji antydopingowych w sprawie pomocy w ustaleniu, czy podlegają kompetencjom tej organizacji w zakresie TUE. Jeżeli nie podlegają kompetencjom żadnej z tych organizacji w zakresie TUE, to w przypadku niekorzystnego wyniku analizy należy z zasady umożliwić zawodnikowi złożenie wniosku o TUE z mocą wsteczną do organizacji antydopingowej uprawnionej do zarządzania wynikami. Zob. również syntetyczne schematy "Gdzie złożyć wniosek?", zamieszczone w części dotyczącej kwestii medycznych na stronie internetowej WADA.]

6.3 Zawodnik nie może złożyć wniosku o TUE, który dotyczy danej substancji zabronionej lub metody zabronionej oraz danego stanu chorobowego do więcej niż jednej (1) organizacji antydopingowej. Zawodnik w danym czasie nie może również mieć wydanego więcej niż jednego (1) TUE zezwalającego na użycie danej substancji zabronionej lub metody zabronionej w związku z danym stanem chorobowym (każde nowe TUE zastępuje poprzednie TUE, które powinno zostać uchylone

przez właściwą *organizację antydopingową*).

- 6.4** Zawodnik powinien przestać wnioskować o TUE do właściwej *organizacji antydopingowej* za pomocą systemu ADAMS lub w inny sposób określony przez tę *organizację antydopingową*. Do wniosku należy dołączyć pełną historię medyczną wraz z dokumentacją przygotowaną przez lekarza, który jako pierwszy postawił diagnozę (tam, gdzie to możliwe) oraz wyniki wszystkich badań, w tym laboratoryjnych i obrazowych istotnych z punktu widzenia wniosku. Wniosek musi zawierać podpis lekarza w wyznaczonym polu.

[Komentarz do art. 6.2: Składane informacje na temat diagnozy i leczenia powinny być opracowane zgodnie z właściwymi dokumentami WADA, zamieszczonymi na jej stronie internetowej].

- 6.5** Zawodnik powinien zachować kopię całego wniosku o TUE wraz z wszystkimi materiałami i informacjami uzupełniającymi, przekazanymi właściwej *organizacji antydopingowej*.

- 6.6** Wniosek o TUE rozpatrywany jest przez komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych wyłącznie po otrzymaniu prawidłowo wypełnionego formularza wniosku wraz z wszystkimi właściwymi dokumentami. Wnioski niekompletne będą zwracane *zawodnikom* do uzupełnienia i ponownego złożenia.

- 6.7** Komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych może zażądać od *zawodnika* lub jego lekarza wszelkich dodatkowych informacji i badań, w tym badań obrazowych lub też innych informacji, które uzna za konieczne do rozpatrzenia wniosku i/lub może zwrócić się o pomoc do innych ekspertów w dziedzinie medycyny lub innej dziedzinie nauki, których uzna za właściwych.

- 6.8** Wszelkie koszty ponoszone przez *zawodnika* w związku ze złożeniem wniosku o TUE oraz z jego uzupełnieniem zgodnie z wymogami komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych pokrywa sam *zawodnik*.

- 6.9** Komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych podejmuje decyzję o przyznaniu lub odmowie przyznania TUE w najszybszym możliwym terminie, zwykle (tzn. jeżeli nie wystąpią okoliczności wyjątkowe) w ciągu dwudziestu jeden (21) dni od otrzymania kompletnego wniosku. Jeżeli wniosek o TUE został złożony w rozsądnym terminie przed *wydarzeniem sportowym*, Komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych dołoży wszelkich starań, aby wydać decyzję przed rozpoczęciem tego *wydarzenia sportowego*.

- 6.10** Decyzja komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych musi być przekazana w formie pisemnej *zawodnikowi*, WADA i innym *organizacjom antydopingowym* za pośrednictwem systemu ADAMS, zgodnie z art. 5.5.

- 6.11** Każde TUE wydawane jest na okres wskazany przez komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych, a po upływie tego okresu automatycznie wygasa. Jeżeli istnieje potrzeba, aby *zawodnik* nadal używał *substancji zabronionej* lub *metody zabronionej* po upływie okresu, na który wydano TUE musi on złożyć wniosek o nowe TUE z wyprzedzeniem umożliwiającym komitetowi ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych podjęcie decyzji w sprawie wniosku przed datą wygaśnięcia aktualnego TUE.

[Komentarz do art. 6.11: Tam, gdzie to możliwe okres obowiązywania TUE powinien być ustalony zgodnie z dokumentem WADA zatytułowanym „Wytyczne dla lekarzy w sprawie wyłączeń dla celów terapeutycznych”].

- 6.12** TUE zostanie cofnięte przed upływem okresu obowiązywania, jeżeli *zawodnik* nie spełni niezwłocznie wszelkich wymagań lub warunków określonych przez *organizację antydopingową*, która je przyznała. TUE może również zostać uchylone po ocenie przeprowadzonej przez WADA lub po złożonym odwołaniu.

- 6.13** Jeżeli wkrótce po wygaśnięciu, cofnięciu lub uchyleniu TUE dotyczącego danej *substancji zabronionej* uzyskany zostanie *niekorzystny* wynik analizy, *organizacja antydopingowa*, która

przeprowadza wstępną ocenę tego wyniku zgodnie z art. 5.1.1.1 *Międzynarodowego standardu zarządzania wynikami* określi, czy wynik ten jest spójny z faktem *używania substancji zabronionej* przed upływem okresu obowiązywania, cofnięciem lub uchyleniem *TUE*. Jeżeli tak, to jej *użycie* (oraz wynikające z niego obecność *substancji zabronionej w próbce fizjologicznej zawodnika*) nie stanowi naruszenia przepisów antydopingowych.

- 6.14** W przypadku, gdy po udzieleniu *TUE* u zawodnika wystąpi konieczność zastosowania innej dawki, częstotliwości, drogi podania lub czasu podawania *substancji zabronionej* lub *metody zabronionej*, która istotnie różni się od wskazanej w *TUE*, zawodnik musi skontaktować się z właściwą *organizacją antydopingową*, która określi, czy powinien on złożyć wniosek o nowe *TUE*. Jeżeli obecność, *użycie*, posiadanie lub podawanie *substancji zabronionej* lub *metody zabronionej* nie jest zgodne z warunkami określonymi w *TUE* to fakt, że *TUE* zostało zawodnikowi udzielone nie uniemożliwia stwierdzenia naruszenia przepisów antydopingowych.

[Komentarz do art. 6.14: Uznaje się, że w przypadku niektórych chorób dawki mogą ulegać zmianom, szczególnie na wczesnych etapach określania trybu leczenia lub w przypadku stanu takiego jak cukrzyca insulinozależna. Ewentualne zmiany dawek powinny być uwzględniane w TUE. W przypadku zmiany, która nie jest uwzględniona w TUE zawodnik musi natomiast skontaktować się z właściwą organizacją antydopingową w celu ustalenia, czy wymagane jest nowe TUE.]

7.0 Uznawanie wyłączeń dla celów terapeutycznych

- 7.1** Zgodnie z art. 4.4 *Kodeksu* organizacje antydopingowe mają obowiązek uznać *TUE* przyznane przez inną *organizację antydopingową*, jeżeli spełnione zostały warunki określone w art. 4.2. Dlatego też zawodnik, któremu udzielono *TUE* i który został następnie objęty kompetencjami federacji międzynarodowej lub *organizatora dużych wydarzeń sportowych* nie powinien składać wniosku o nowe *TUE* do tej federacji lub organizatora. Zamiast tego:

- a) Federacja międzynarodowa lub *organizator dużych wydarzeń sportowych* może opublikować informację, że zgodnie z art. 4.4 *Kodeksu* będzie automatycznie uznawać dotyczące *TUE* decyzje (lub pewne grupy decyzji, np. decyzje podjęte przez określone *organizacje antydopingowe* lub dotyczące konkretnych *substancji zabronionych*) pod warunkiem, że decyzje te zostały zgłoszone zgodnie z art. 5.5. Jeżeli w chwili udzielania zawodnikowi *TUE* należało ono do kategorii *TUE* uznawanych automatycznie, zawodnik nie musi podejmować żadnych dalszych działań.

[Komentarz do art. 7.1(a): Automatyczne uznawanie decyzji w sprawie TUE może zmniejszyć obciążenie zawodników. Federacje międzynarodowe i organizatorzy dużych wydarzeń sportowych powinni jednak dokonywać starannego wyboru organizacji antydopingowych i/lub substancji, w odniesieniu do których decyzje będą uznawane automatycznie. Jeżeli federacja międzynarodowa lub organizator dużych wydarzeń sportowych chce automatycznie uznawać decyzje w sprawie TUE, powinien na swojej stronie internetowej zamieścić i regularnie aktualizować listę organizacji antydopingowych, których decyzje w sprawie TUE będą automatycznie uznawane i/lub listę substancji zabronionych, w odniesieniu do których decyzje w sprawie TUE będą automatycznie uznawane.]

- b) Jeżeli decyzje w sprawie *TUE* nie są uznawane automatycznie zawodnik składa wniosek o uznanie przyznanego mu *TUE* do właściwej federacji międzynarodowej lub *organizatora dużych wydarzeń*

sportowych - albo za pośrednictwem systemu ADAMS, albo w sposób określony przez tę federację lub organizatora.

[Komentarz do art. 7.1(b): Podstawą uznania decyzji jest wyłącznie spełnienie warunków określonych w art. 4.2. W związku z tym sam okres obowiązywania TUE nie może być powodem odmowy jego uznania (chyba, że okres ten wiąże się ze spełnieniem warunków określonych w art. 4.2). W stosownych przypadkach okres obowiązywania TUE powinien być określony zgodnie z wydanymi przez WADA „Wytycznymi dla lekarzy w sprawie wyłączeń dla celów terapeutycznych”.]

- 7.2** Niekompletne wnioski o uznanie TUE będą zwracane zawodnikowi do uzupełnienia i ponownego złożenia. Ponadto komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych może zażądać od zawodnika lub jego lekarza wszelkich dodatkowych informacji i badań, w tym badań obrazowych lub też innych informacji, które uzna za konieczne do rozpatrzenia wniosku o uznanie TUE i/lub może zwrócić się o pomoc do innych ekspertów w dziedzinie medycyny lub innej dziedzinie nauki, których uzna za właściwych.
- 7.3** Wszelkie koszty ponoszone przez zawodnika w związku ze złożeniem wniosku o uznanie TUE oraz z jego uzupełnieniem zgodnie z wymogami komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych pokrywa sam zawodnik.
- 7.4** Komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych podejmuje decyzję o uznaniu lub odmowie uznania TUE w najszybszym możliwym terminie, zwykle (tzn. jeżeli nie wystąpią okoliczności wyjątkowe) w ciągu dwudziestu jeden (21) dni od otrzymania kompletnego wniosku. Jeżeli wniosek o uznanie TUE został złożony w rozsądnym terminie przed wydarzeniem sportowym, Komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych dołoży wszelkich starań, aby wydać decyzję przed rozpoczęciem tego wydarzenia sportowego.
- 7.5** Decyzja komitetu ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych musi być przekazana w formie pisemnej zawodnikowi, WADA i innym organizacjom antydopingowym za pośrednictwem systemu ADAMS. Decyzja o nieuznaniu TUE musi zawierać uzasadnienie.
- 7.6** Jeżeli federacja międzynarodowa zdecyduje się na przeprowadzenie badania zawodnika, który nie jest zawodnikiem klasy międzynarodowej musi ona uznać TUE przyznane mu przez jego krajową organizację antydopingową, chyba że zawodnik ten musi ubiegać się o uznanie TUE zgodnie z art. 5.8 oraz 7.0 w związku z faktem, że bierze udział w międzynarodowym wydarzeniu sportowym.
- 8.0 Ocena decyzji w sprawie wyłączeń dla celów terapeutycznych przez WADA**
- 8.1** Zgodnie z art. 4.4.6 Kodeksu w pewnych przypadkach WADA musi oceniać decyzje federacji międzynarodowych w sprawie TUE. WADA może także oceniać wszelkie inne decyzje w sprawie TUE aby stwierdzić, czy spełnione zostały warunki określone w art. 4.1. i 4.2. Jeżeli chodzi o warunki określone w art. 4.2, do oceny ich spełnienia WADA powoła komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych spełniający wymagania określone w art. 5.3. Jeżeli chodzi o warunki określone w art. 4.1, ocenę ich spełnienia może prowadzić WADA (która może według własnego uznania konsultować się z członkiem (członkami) komitetu WADA ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych.)
- 8.2** Każdy wniosek o ocenę decyzji musi zostać złożony do WADA na piśmie wraz wniesieniem wskazanej przez WADA opłaty, a także z kopią wszystkich informacji określonych w art. 6.4 (a w przypadku oceny odmowy przyznania TUE - wraz z kopią wszystkich informacji, które zawodnik dostarczył w związku z pierwotnym wnioskiem o TUE). Kopia wniosku o ocenę decyzji musi być przekazana organizacji antydopingowej, której decyzja będzie oceniana oraz zawodnikowi (jeżeli nie on wnioskuję o ocenę).
- 8.3** Jeżeli wniosek dotyczy oceny decyzji w sprawie TUE, której WADA nie ma obowiązku oceniać to poinformuje ona zawodnika w najszybszym możliwym terminie o tym, czy przeprowadzi ocenę. Każda decyzja WADA o nieprzeprowadzeniu oceny decyzji w sprawie TUE jest ostateczna i nie

przysługuje od niej odwołanie. Można jednak wówczas wnieść odwołanie od decyzji w sprawie TUE na podstawie art. 4.4.7 Kodeksu.

- 8.4** Jeżeli wniosek dotyczy oceny decyzji w sprawie TUE, którą wydała federacja międzynarodowa i którą WADA ma obowiązek ocenić to może ona odesłać ją z powrotem do federacji międzynarodowej: (a) z prośbą o przedstawienie wyjaśnień (na przykład gdy uzasadnienie decyzji nie zostało w niej jasno przedstawione); i/lub (b) z prośbą o ponowne rozpatrzenie decyzji przez tę federację (na przykład gdy wniosek o TUE odrzucono wyłącznie z powodu braku badań medycznych lub innych informacji potwierdzających spełnienie warunków określonych w art. 4.2).

[Komentarz do art. 8.4: Jeżeli federacja międzynarodowa odmawia uznania TUE przyznanego przez krajową organizację antydopingową wyłącznie z powodu braku badań medycznych lub innych informacji potwierdzających spełnienie warunków określonych w art. 4.2, to sprawa nie powinna być kierowana do WADA. Dokumentacja powinna zostać uzupełniona i ponownie przekazana federacji międzynarodowej.]

- 8.5** Jeżeli wniosek o ocenę zostanie skierowany do komitetu WADA ds. wyłączeń do celów terapeutycznych, to komitet ds. wyłączeń do celów terapeutycznych może zwrócić się do *organizacji antydopingowej* i/lub *zawodnika* o dodatkowe informacje, w tym dodatkowe badania opisane w art. 6.7 i/lub może zwrócić się o pomoc do innych ekspertów w dziedzinie medycyny lub innej dziedzinie nauki, których uzna za właściwych.
- 8.6** WADA uchyli każde przyznane TUE, które nie spełnia warunków określonych w art. 4.1. i 4.2 (jeżeli mają one zastosowanie). Jeżeli uchylone TUE było wydane na okres przyszły (a nie z mocą wsteczną), jego uchylenie wchodzi w życie w dniu wskazanym przez WADA (który nie może być wcześniejszy niż dzień powiadomienia *zawodnika* przez WADA). Uchylenie nie działa wstecz, a wyniki *zawodnika* uzyskane przed jego powiadomieniem nie zostają *unieważnione*. Jeżeli uchylone TUE było wydane z mocą wsteczną, jego uchylenie również ma moc wsteczną.
- 8.7** WADA uchyli każdą odmowę udzielenia TUE, jeżeli wniosek o TUE spełniał warunki określone w art. 4.1. i 4.2 (jeżeli mają one zastosowanie), czyli przyzna TUE.
- 8.8** Oceniając decyzję federacji międzynarodowej, która została przekazana WADA do oceny na podstawie art. 4.4.3 Kodeksu (dot. oceny obowiązkowej) WADA może zażądać, aby *organizacja antydopingowa*, która „przegrała” w sprawie oceny decyzji (tzn. *organizacja antydopingowa*, której decyzji WADA nie podtrzymała) (a) zwróciła stronie, która skierowała decyzję do WADA opłatę z tytułu wystąpienia z wnioskiem (jeżeli dotyczy); i/lub (b) pokryła koszty poniesione przez WADA w związku z oceną - w zakresie, w jakim nie zostały one pokryte przez tę opłatę.
- 8.9** Jeżeli WADA uchyli dotyczącą TUE decyzję, którą postanowiła ocenić z własnej inicjatywy to może ona zażądać pokrycia kosztów poniesionych w związku z jej oceną od *organizacji antydopingowej*, która tę decyzję podjęła.
- 8.10** W stosownych przypadkach WADA niezwłocznie przekaże decyzję komitetu WADA ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych, wraz z uzasadnieniem *zawodnikowi* oraz właściwej dla niego *krajowej organizacji antydopingowej* i federacji międzynarodowej (oraz w stosownych przypadkach *organizatorowi dużych wydarzeń sportowych*).

9.0 Poufność informacji

9.1 Przetwarzanie danych osobowych przez *organizacje antydopingowe* w związku z procesem przyznawania *TUE* musi odbywać się zgodnie z *Międzynarodowym standardem ochrony prywatności i danych osobowych*. *Organizacje antydopingowe* zapewnią przyznanie im ważnych uprawnień lub podstawy prawnej do takiego przetwarzania zgodnie z *Międzynarodowym standardem ochrony prywatności i danych osobowych* oraz obowiązującymi przepisami prawa.

9.2 W związku z wnioskiem zawodnika o przyznanie lub uznanie *TUE* *organizacja antydopingowa* ma obowiązek przekazać *zawodnikowi* w formie pisemnej niżej wskazane informacje, jak również wszelkie inne istotne informacje zgodnie z art. 7.1 *Międzynarodowego standardu ochrony prywatności i danych osobowych*:

- a) wszelkie informacje dotyczące wniosku zostaną przekazane członkom wszystkich komitetów ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych, które na mocy niniejszego standardu międzynarodowego mogą oceniać akta sprawy a także, w zależności od potrzeb, innym niezależnym ekspertom w dziedzinie medycyny lub innej dziedzinie nauki oraz wszystkim właściwym pracownikom (w tym pracownikom *WADA*), którzy zajmują się rozpatrywaniem wniosków o *TUE*, ich oceną lub dotyczącymi ich odwołaniami;
- b) *zawodnik* musi upoważnić swojego lekarza/lekarzy do przekazania każdemu właściwemu komitetowi ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych na jego żądanie wszelkich dotyczących zdrowia *zawodnika* informacji, jakie komitet ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych uzna za niezbędne do rozpatrzenia wniosku *zawodnika* oraz podjęcia decyzji w jego sprawie, oraz
- c) decyzja w sprawie wniosku zostanie udostępniona wszystkim *organizacjom antydopingowym* uprawnionym do przeprowadzania badań *zawodnika* i/lub zarządzania wynikami *zawodnika*.

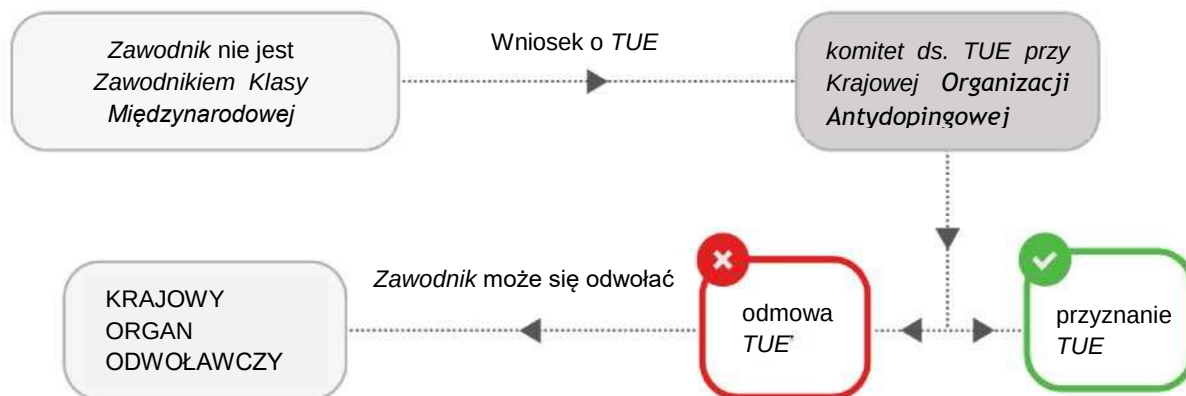
[Komentarz do art. 9.2: W przypadku, gdy *organizacje antydopingowe* wymagają zgody *zawodnika* na przetwarzanie danych osobowych w związku z procedurą dotyczącą *TUE*, *zawodnik* ubiegający się o przyznanie lub uznanie *TUE* udzieli na to wyraźnej pisemnej zgody.].

9.3 Wniosek o udzielenie *TUE* będzie rozpatrywany zgodnie z zasadami zachowania ścisłej tajemnicy lekarskiej. Członkowie wszystkich właściwych komitetów ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych, wszyscy niezależni eksperci i właściwi pracownicy *organizacji antydopingowej*, którzy zajmują się daną sprawą są zobowiązani do prowadzenia wszystkich działań związanych z tym procesem w ścisłej poufności oraz do podpisania właściwych umów dotyczących zachowania tajemnicy. W szczególności muszą oni traktować jako poufne następujące informacje:

- a) wszystkie informacje medyczne udostępnione przez *zawodnika* oraz lekarza/lekarzy sprawujących opiekę nad *zawodnikiem*.
- b) wszystkie informacje dotyczące wniosku o *TUE*, w tym nazwisko lekarza/lekarzy uczestniczących w procesie jego rozpatrywania.

9.4 Jeżeli *zawodnik* postanowi cofnąć prawo uzyskiwania informacji o jego stanie zdrowia, udzielone komitetowi ds. wyłączeń dla celów terapeutycznych, musi on powiadomić o tym swojego lekarza w formie pisemnej. W efekcie cofnięcia tego prawa złożony przez *zawodnika* wniosek o przyznanie *TUE* lub o uznanie już przyznanego *TUE* zostanie uznany za wycofany, a *TUE* nie zostanie przyznane/uznane.

9.5 *Organizacje antydopingowe* mogą wykorzystywać informacje przekazane przez *zawodnika* w związku z wnioskiem o *TUE* wyłącznie w celu oceny wniosku oraz w kontekście ewentualnych śledstw i postępowań dotyczących naruszenia przepisów antydopingowych.

ZAŁĄCZNIK 1: SCHEMAT BLOKOWY DOTYCZĄCY ARTYKUŁU 4.4 KODEKSU**1. Procedura ubiegania się o TUE przez Zawodnika niebędącego Zawodnikiem Klasy Międzynarodowej, gdy uzyskanie TUE jest konieczne**

3. Zawodnik będzie uczestniczył w Wydarzeniu Sportowym Organizatora Dużych Wydarzeń Sportowych, który ma własne wymagania dotyczące TUE

